

Bibliographic Data

Author	ဖေမောင်တင် ၊ ဦး	PE MAUNG TIN , U	Pe Mon' Tan' , U"	Art. CU0002
Article Title	မြဇေတီကျောက်စာ Myazedi Inscription Mra ceti- kyok' ca-			
Title (Book/Serial)	နဝတ် ကိုးသွယ် Nawarat Ko-thwe			
Issue and Volume				
Edition	2nd edition			
Place/ Publisher	စပယ်ဦး စာပေ Sabei Oo Sarpay			
Distributor				
Ed. Date	1974			
Pagination	p. 18 - 27			
Annotation	Analyzes the Myazedi inscription created by Rajakumar, son of Kyansittha. The Myazedi inscription was written in four languages, Pali, Mon, Pyu and Myanmar. The author explains how and why the Myanmar languages were used on the inscription.			
Subject Terms	1. Myazedi Inscription 2. Myanmar - History - Bagan Period 3. Inscriptions - Myanmar 4. Myanmar - Inscriptions 5. Rajakumar - Inscription			
Key Words	Myazedi iMyanmar inscriptions			

ဦးဖေမောင်တင်

မြစေတီ ကျောက်စာ

မြစေတီ ကျောက်စာအကြောင်းကို ရှင်လူအများသိကြသော်လည်း ယခုတကြိမ် ထပ်မံရေးသားလိုပါသည်။ ကျောက်စာရေးထိုးသူသည် ကျန်စစ်သားမင်း၏ သားတော် ရာဇကုမာရ်ဖြစ်သည်။ ကျန်စစ်သားသည် အနော်ရထာမင်း၏ အမျက်တော်ကြောင့် ကြောင်ဖြူအရပ်၌ ပုန်းရှောင်နေစဉ် မထီးတူမသမ္ဘူလနှင့်တွေ့၍ မယားအဖြစ် သိမ်းယူလေ၏။ အနော်ရထာမင်း ကွယ်လွန်၍ စောလူးမင်း နန်းတက်သောအခါ ကျန်စစ်သားသည် ရာဇကုမာရ်ကို ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော သမ္ဘူလအား သားယောက်ျားမွေးသော် ပုဂံပြည်သို့လာခဲ့ဟုမှာ၍ စောလူးမင်းထံ ခစားလေသည်။ စောလူးမင်း ကွယ်လွန်သောအခါ သက္ကရာဇ် ၄၄၆ -ခုတွင် ကျန်စစ်သားသည် သီရိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ် ဟူသောဘွဲ့နှင့် နန်းတက်တော်မူသည်။ နှစ်နှစ်မျှ ကြာလတ်သော် သမ္ဘူလသည် နန်းတော်သို့ ရာဇကုမာရ်နှင့် ရောက်လာ၏။ မင်းကြီးလည်း သမ္ဘူလအား သုံးလောက ဦးဆောက်ပန်းအနက်

ရှိသော တြိလောကဝဋ်သကာ ဒေဝီအမည်နှင့် မိဖုရားမြောက်
သည်။ မြေးတော် အလောင်းစည်သူကို ဘိသိက်သွန်းပြီးဖြစ်
သဖြင့် ရာဇကုမာရ်အား ဇေယခေတ္တရာဘွဲ့နှင့်၍ ခညဝတီနှင့်
တောင်စဉ်ခန့်ခွဲခံရိုက်ကို စားစေ၏။

မယ်တော် ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် သက္ကရာဇ် ၄၇၄-ခုနှစ်
တွင် ခမည်းတော် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးလည်း သေလုနီးပါး
နာသောအခါ ရာဇကုမာရ်သည် မိမိကိုမွေးသော မင်းကြီး၏ဂုဏ်
ကျေးဇူးများကို အောက်မေ့လျက် ရွှေဘုရားတဆူပြု၍ မင်းကြီး
အားဆက်ကာ ဤရွှေဘုရားကို ငါ့သခင်အဖို့ အကျွန်ုပ်ပြု၏။
အကျွန်ုပ်အား သခင်ပေးသော ကျွန် သုံးရွာကို ဤဘုရားအား
အကျွန်ုပ်ပေး၏။ သခင်အနုမောဒနာပြုပါလော့ဟုလျှောက်၏။
မင်းကြီးလည်းနှစ်ချိုက်ဝမ်းမြောက်လျက်ကောင်းလေစွာကောင်း
လေစွာဟု သာဓုခေါ်၍ ဆရာသခင်တို့မျက်မှောက်၌မြေကြီးပေ
သို့ ရေသွန်း၏။ ထိုနောက် ရာဇကုမာရ်သည် ထိုရွှေဘုရားကို ဂူပြု
ပြီးလျှင် ကျွန်သုံးရွာကိုလှူကာ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရအံ့သောငှာ
ဆုတောင်း၏။ လှူအပ်သော ကျွန်တို့ကို နှိပ်စက်သောသူတို့သည်
မေတ္တေယံ မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးရစေသတည်း ဟူ၍လည်း ကျိန်
ဆို၏။ ထိုအကြောင်းအရာတို့ကို မြစေတီကျောက်စာတွင် ပါဠိ
ပျူ၊ မွန်၊ မြန်မာ ဤ ၄-ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးထိုး၏။ ဤသို့ဖြင့်
သားသမီးတို့သည် မိဖုရားအား ကန်တော့ကြသော မြန်မာယဉ်
ကျေးမှုတရပ်ကို ရာဇကုမာရ်က ၄၇၅-ခုနှစ်တွင် ကျောက်ထက်
အက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးဖော်ပြထားခဲ့၏။

ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဇော်ဂျီက စာပေလောက
စာအုပ်တွင် ဤသို့ရေး၏။

သာမန်အခါမျိုး၌ပင် ချစ်မြတ်နိုးတတ်သော၊ အနန္တ
ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိတတ်သော သားသမီးတို့၏ အပြုအမူ
ကို မြင်ရသောအမိအဖတို့သည် အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်
ပီတိဖြစ်တတ်ကြသေး၏ရှင်။ သေအံ့ မူးမူး၌သော်ကား
အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ မင်းကြီးသည် နတ်ကို
လိုသလော၊ ရကောင်းအံ့သို့ရှိ၏။ ဗြဟ္မာကို လိုသလော၊
ရကောင်းအံ့သို့ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်ကိုလိုသလော၊ ရကောင်းအံ့သို့
ရှိသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အခန်း ၁၇၊ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ၌လည်း ဤသို့လာ၏။

တယောက်သောသူအား သေခါနီးကာလ၌ဆွေမျိုး
တို့က အိုချစ်သား၊ သင်၏ အကျိုးငှာ ဤ ဘုရားအား
ပူဇော်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ သင့်စိတ်ကို ကြည်ညိုစေလော့
ဟုဆို၍ ပန်းဆိုင်၊ ပန်းပွား တံခွန်ကုက္ကား စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ရှုပါရုံကိုသော်၎င်း ကပ်၍ ဆောင်ကုန်၏။
တရားဟောသံ၊ အတီးအမှုတ်၊ ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့
၏ အစွမ်းဖြင့် သဒ္ဓါရုံကိုသော်၎င်း ကပ်၍ ဆောင်ကုန်၏။
အခိုးအထုံ၊ အမေးနံ့ သာ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဂန္ဓာရုံ
ကိုသော်၎င်း ကပ်၍ဆောင်ကုန်၏။ အို-ချစ်သားဤလျက်
ဘွယ်ကို လျက်လော့၊ သင်၏ အကျိုးငှာ ပေးလှူအပ်
သော လှူဘွယ်ဝတ္ထုတည်းဟုဆို၍ ပျားရည် တင်ဆဲ
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ရသာရုံကိုသော်၎င်း ကပ်၍
ဆောင်ကုန်၏။ အို-ချစ်သား ဤအဝတ်ပုဆိုးကိုထိလော့၊
ဤအဝတ်ပုဆိုးသည် သင်၏အကျိုးငှာ လှူအပ်သော
လှူဘွယ်ဝတ္ထုတည်းဟုဆို၍ စိန့်တိုင်းဖြစ်ပုဆိုး၊ သောမာရ

တိုင်းဖြစ် ပုဆိုး စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖောဠုပ္ပာရုံကို
သော်၎င်း ပဉ္စဒ္ဒါရဋ္ဌကပ်၍ ဆောင်ကုန်၏။

သေအံ့ မူးမူးတွင် ကျွန်နှင့်တကွ ရွှေဘုရားကို သားဖြစ်သူ
ရာဇကုမာရ်သည် ခမည်းတော်အဖို့ လှူသည်ကို ခမည်းတော်က
နှစ်ခြိုက်ဝမ်းမြောက်စွာ သာဓုခေါ်ရာ၌ကား အဘယ် ဆိုဘွယ်
ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

အသည်းအသန်နာနေသော အလောင်းစည်သူ မင်းကြီးကို
အဝတ်ပုဆိုးတို့ဖြင့် ဖိ၍သတ်သော သားတော် နရသူကို သတိရမိ
၏။ အကယ်၍ ရာဇကုမာရ်သည် နရသူကဲ့သို့သော လူယုတ်မာ
ဖြစ်ခဲ့သော် မိမိကိုမွေးသော ခမည်းတော်၏ ကျေးဇူးများကို
အောက်မေ့မည်ဝေးစွာ၊ သားရင်းဖြစ်လျက် ငါ ထီးနန်းမရလေ
တကားဟု ခမည်းတော်ကို နှလုံးထောင့်ပြီး လုပ်ကြံချင်သော
စိတ်ရိုင်းများ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်၏။ မိခင်ဖြစ်သူ သမ္ဘူလလည်း
သာမန်မိန်းမဖြစ်မှု သားအကြံမြောက်အောင် အားပေးနိုင်
ရာ၏။ ထီးနန်းကို မဆိုထားနှင့် တရုတ်ပြေးမင်း လက်ထက်တွင်
ဝက်လက်ကို အကြောင်းပြု၍ အချင်းများကြ၏။ မင်းကြီးသည်
သူများသားကို ဝက်လက်ပေးတော်မူသည်။ ငါ့သားကိုကား
ဝက်ပေါင်သာပေးတော်မူသည်ဟူ၍ ရှင်မောက်က ဝက်လက်
ခိုး၍ အဆုံး၌ ရှင်မောက်သား သီဟသူက မင်းကြီးကို လုပ်ကြံ
တော့၏။

ရှင်မောက် မလိမ္မာမှုကြောင့် သီဟသူသည် ခမည်းတော်ကို
လုပ်ကြံသည်ဆိုနိုင်လျှင် သမ္ဘူလ သွန်သင်မှုကြောင့် ရာဇကုမာရ်
သည် ခမည်းတော် ကျန်စစ်သားမင်းကို ရွှေဘုရားဖြင့် ကန်တော့
သည်ဟု ဆိုနိုင်ရာ၏။ မထီးတူမဖြစ်သော သမ္ဘူလသည် ရတနာ

သုံးပါးကို ကြည်ညိုသဖြင့် သားငယ် ရာဇကုမာရ်ကို ယဉ်ကျေး
လိမ္မာအောင် သွန်သင်ဆုံးမမည်မှာ ယုံမှားဘွယ်မရှိချေ။

သိရိပျံချီ ဦးမြဲရေးသားပြုစုသော ရှေးဟောင်း အုတ်ခွက်
ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များတွင် ပုံ-၄၂ (က)ကား တြိလောကဝဋ်
သကာ မဟာဒေဝီမိဖုရားကြီး၏ အုတ်ခွက်ဆင်းတုတော်ဖြစ်သည်။
တြိလောက ဝဋ်သကာ ဒေဝီသည် သမ္ဘူလ၏ မိဖုရားဘွဲ့
ဖြစ်၏။ ထိုအုတ်ခွက်ကို ၁၉၃၁ - ၃၂ - ခုနှစ် အတွင်း
ပုဂံ မြို့ မြင်း ကပါရွာ နဂါးရံ ဘုရား အရှေ့ဘောင်
ကိုဖိုးစော ယာအတွင်း ဘုရားပျက်တဆူ၌ တွေ့၏။ ထိုအုတ်ခွက်
သည် အခြားအုတ်ခွက်များကဲ့သို့ ခုံးချွန်နှင့် လိုက်ဂူသဏ္ဍာန်ရှိ၏။
အမြင့် ၆-လက်မ၊ အနံ ၄-လက်မခန့်ရှိ၏။ အောက်ဘောင်
တပိုင်းနှင့်လက်ျာဘက်ဘောင် အောက်ပိုင်းတို့ အနည်းငယ်ကျိုး
ပဲ့လျက်ရှိ၏။ အုတ်ခွက်၏ ဝမ်းဖက်တွင်အလယ်၌ ဗောဓိကျောင်း
ဆောင်နှင့် ပြော့ပလ္လင်ထက် ကြာပလ္လင်ပေါ်တွင် လက်တော်
ဘယ်တင်ညာချ တင်ပလ္လင်ခွေ ဘုရားကိုယ်တော်တဆူရှိ၏။ ဗောဓိ
ကျောင်းဆောင်အထက်၌ စေတီကလေးများ ရံလျက် ရှိ၏။
အလယ်ကစေတီကလေးကိုထီးမိုးလျက်ရှိ၏။ ထီးအောက်ကတံခွန်
လုံးကလေးများသည် လေထဲတွင် သပ်သပ်ယပ်ယပ် လွင့်နေဟန်
ရှိ၏။ တင်ပလ္လင်ခွေ ဘုရားကိုယ်တော်၏ နံဘေး တဖက်တချက်၌
တံကဲအောက် ကြာပလ္လင်ထက် မင်းထိုင် ထိုင်နေသော ဘုရား
လောင်း တဆူစီရှိ၏။ ထိုဘုရားလောင်းတို့၏အထက်တွင် တံကဲ
အောက် ကြာပလ္လင်ထက် ရိုးရိုးတင်ပလ္လင်ခွေကိုယ်တော် တဆူစီ
ရှိ၏။ အုတ်ခွက်၏မျက်နှာဖက် အောက်ခြေတွင် ဤဘုရားကို
တြိလောကဝဋ်သကာ မဟာဒေဝီသည် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရ

ခြင်းအကျိုးငှာ မိမိလက်ဖြင့်သာလျှင် ပြုလုပ်သည်ဟူ၍ ပါဠိ
ဘာသာ စာနှစ်ကြောင်းရှိ၏။ ရာဇကုမာရ်၏ မိခင်သည် မည်မျှ
ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ သည်ကို ထိုအုတ်ခွက်က သက်သေခံလျက်ရှိ၏။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပြည်ထောင်စု ယဉ်
ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ ယဉ်ကျေးမှုကောင်စီ၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုဌာန
စိပ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြစေတီမွန်ကျောက်စာ
ကို မြန်မာဘာသာပြန်၏။ ထိုဘာသာပြန်ချက်ကို ၁၉၅၅-ခုတွင်
အစိုးရကပုံနှိပ်၏။ ထိုသို့ဘာသာပြန်ရာ၌ စာကြောင်းရေ ၁၄-လာ
ရံပေါ်အ်ဟူသော မွန်စကားသည် အနက်မသေချာဘဲ ရှိနေ၏။
အက်ပီဂရဖိယာ ဘာမင်နီကာ ဟူသော စာစောင်တွင် ၁၉၁၉-ခု
၌ ထိုကျောက်စာကို လက်ဦးပထမ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်သော
ဒေါက်တာ ဗလက်ဒင်သည် ကြောင်းရေ ၁၄-ကို ဤရွှေဘုရားကို
ငါ့သခင်အား ထောက်ပံ့ရန် ငါပြု၏ဟု ပြန်ရာ ရံပေါ်အ်မှာ
ထောက်ပံ့ဟူသော အနက်ထွက်သဖြင့် ပေါ်အ်ကား အနက်လွတ်
လျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရကား မြန်မာကျောက်စာ၌ အဖေအ်(အဖို့)ဟု
လာသည်ကိုထောက်သော ရံပေါ်အ်သည်အဖို့အနက်ထွက်မည်ဟု
ယူဆ၍ မွန်စာကြောင်း ၁၄-ကို ဤရွှေဘုရားကို သခင်အဖို့
အကျွန်ုပ်ပြု၏ဟု ကျွန်ုပ်ပြန်လိုက်၏။ ဤနေရာ၌ မြန်မာစကား
လုံး (အဖေအ်)ကိုထောက်၍ မွန်စကားလုံး (ရံပေါ်အ်)အနက်
အနက်ပေါ်ရကား အခြားနေရာတို့၌လည်း မြန်မာဩဇာမကင်း
ရာဟု အောက်မေ့မိ၏။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မြစေတီ မွန်ကျောက်စာကို ဘာသာ
ပြန်ပြီး၍ ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာကို မြန်မာပြန်သောအခါ
မွန်ဝါကျဖွဲ့ပုံကို အထူးသတိပြုမိ၏။ မြန်မာ'ဖြစ်'အနက်ရှိသော

မုန့်ဒယ်သည် ကတ္တာပုဒ်ရွှေကနေကြောင်း တွေ့ရ၏။ ရှေ့စည်းခုံ
မုန့်ကျောက်စာတွင်....

သီရိတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်လတ္တံ့။ (က ၄၇၊ ၁၂၄)။

သီရိတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇမည်သောမင်းဖြစ်လတ္တံ့။ (ဇ ၃)။

သီရိတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ မည်သော မင်းတပါး ဖြစ်
လတ္တံ့။ (ခ ၇၊ ဆ ၂၆)။

တရားမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဆ ၃)။

ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဆ ၃၃)။

တရားမင်း ဖြစ်၏ (ဆ ၄)။

သီရိတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်၏ (ဇ ၁၅) ဟူ၍ မြန်မာ
အနက်ပြန်ရာ မုန့်ဘာသာ၌ ဖြစ်အနက်ရှိသော ဒယ်-သည် သီရိတြိ
ဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ (မည်သော) မင်း၊ တရားမင်း၊ ခေါင်း
ဆောင်တို့ရွှေကနေ၏။ ထို့ပြင် မြကန်မုန့်ကျောက်စာ၌....

သုဋ္ဌေးဖြစ်၏ (က ၁၁)။

ပါတလိပုတ္တနဂိရ်မင်းဖြစ်၏ (က ၁၇)။

ရသေ့ဖြစ်၏ (က ၂၀)။

ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်လတ္တံ့။ (ခ ၄၊ ၂၀)။

ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်၏ (ဂ-ဂ) ဟူ၍ မြန်မာအနက်ပြန်ရာ မုန့်
သာဘာ၌ ဖြစ်-အနက်ရှိသော ဒယ်-သည် သုဋ္ဌေး၊ ပါတလိပုတ္တ
နဂိရ်မင်းရသေ့ ၊ ဓမ္မရာဇမင်းတို့၏ ရွှေကနေ၏။

ဖယ်ရာပြတိုက်ရှိ မုန့်ကျောက်စာ၌လည်း—

ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။ (၄၃၊ ၅၀)။

အရိမဒ္ဒနပုရိမြို့၏ သခင်ဖြစ်၏ (၄၆) ဟူ၍ မြန်မာအနက်ပြန်
ရာ မုန့်ဘာသာ၌ ဖြစ်-အနက်ရှိသော ဒယ်-သည် ဘုရား၊ သခင်တို့

ရွှေကနေ၏။ သို့ဖြစ်၍ မြစေတီ မှန်ကျောက်စာတွင် စာကြောင်း
ရေ ၃-၌ သီရိတြိဘုဝနာ ဒီတြိဓမ္မရာဇ်သိသ်-ဟု ရေးခြင်းသည်
မြန်မာကျောက်စာ၏ သီရိတြိဘုဝနာဒီတြိဓမ္မရာဇ်မည်သော မင်း
ဖြစ်၏ ဟူသော အသွားကို အတုလိုက်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ မြန်မာ
က ဝါကျကို ဖြစ်၏-နှင့်အဆုံးသတ်သကဲ့သို့ မှန်ကလည်း ဒသ်-နှင့်
အဆုံးသတ်၏။

ထိုပြင် မှန်ကျောက်စာကြောင်းရေ ၆-၌ ရာဇကုမာရ်ဣမောအ်
ဟု ရေး၏။ ဣမောအ်သည် 'မည်၏' အနက်ရ၏။ ကြောင်းရေ ၉-
၁၁-တို့မှာကဲ့သို့ ဣမောအ် ရာဇကုမာရ်-ဟု ဣမောအ်ကို ရာဇ
ကုမာရ်ရှေ့၌ထား၍ ရေးသင့်လျက် ကြောင်းရေ ၆-၌ ရာဇ
ကုမာရ် ဣမောအ်-ဟု ဣမောအ်-ကို နောက်ထားရေးခြင်းသည်
မြန်မာကျောက်စာ၌ ရာဇကုမာရ်မည်၏-ဟူသော ဝါကျကို အတု
လိုက်ရေးခြင်းဖြစ်၏။

ထိုအကြောင်းအရာတို့ကို စဉ်းစားနေသည့် အတောအတွင်း
လန်ဒန်မြို့၌ အရှေ့တိုင်း၊ အာဖရိကတိုင်း ဘာသာစကားများကို
လေ့လာသော ကျောင်း၌ ဆရာဖြစ်သူ မစ္စတာရှော့တိုးသည်
သူရေးသား၍ ထိုကျောင်း၏ စာစောင်တွင် ၁၉၅၆-ခု၌ ပုံနှိပ်
သော မှန်ကျောက်စာမှတ်ချက်များ ဟူသော စာစောင်ကို
ကျွန်ုပ်အားပေး၏။ ထိုစာစောင်၌ ရံပေအ်-ကို အဖို့ဟူ၍ ကျွန်ုပ်
အနက်ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်မှာ ဝမ်းသာဘွယ်
ရာ ကောင်း၏။ သို့ရာတွင် အဖို့သည် ကိုယ်စားဟူသော အနက်
ထွက်သေးသည်ဆို၍ ဤရှော့တိုးကို ငါ့သခင်ကိုယ်စား ငါပြု၏
ဟု မစ္စတာရှော့တိုးက အနက်ပေးသည်မှာ မသင့်။ အဖို့-သည်
မြစေတီ ပါဠိကျောက်စာလာ၊ ဘာဂံနှင့် ညီမျှ၏။ အထက်၌ ကိုး

ကားသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းလာ သင့်အကျိုးငှာ ဘုရားအား
ပူဇော်ခြင်းကို ပြုအပ်၏ ဟူသော ဝါကျကိုထောက်သော် အဖို့
သည် အကျိုးငှာ (အတ္ထာယ)ဟူ၍ အနက်ရ၏။ ၁၂၅၄-ခု တပို့
တွဲလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် သောကြာနေ့ည ၉-နာရီအချိန်တွင်
ပြီးစီးအောင်မြင်သော လှော်ကားကန်ဘောင်ရိုးရှိ သာဓုကန်
စေတီခေါင်းလောင်းစာ၌လည်း တမ္ဘာဂါထိုကောင်းမှုကုသိုလ်
၏ အဖို့တို့ကို သဗ္ဗေခပ်သိမ်းကုန်သောနတ်လူတို့သည် အနုမောဒိ
တာ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ ဝါ ဝမ်းမြောက်သမှု အကြောင်း
ပြု၍ သာဓုခေါ ကုန်သည် ဟောန္တု ဖြစ်စေကုန်သတည်းဟုဆိုရာ၌
ဘာဂါ-ကို အဖို့တို့ဟု ပြန်ထား၏။ သို့ဖြစ်၍ မြစေတီကျောက်
စာလာ ငသခင်အဖို့ပြု၏ ဟု ဆိုခြင်းသည် ငသခင်အကျိုးငှာ
ပြု၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ငသခင်ကိုယ်စားဟု မဆိုလို။ မစ္စတာရှော့
တိုးက ဆက်၍ဆိုသေး၏။ မှတ်ဘွယ်ကောင်းလှ၏။

သို့ရာတွင် စာကြောင်းရေ ၃-၆ တို့၌ နှောမ် သုံးရ
မည်အစား ဒဿ-ကို ကံပုဒ်မပါဘဲသုံးခြင်း၊ မဏ္ဍမောအ်
ရာဇကုမာရ်အစား ရာဇကုမာရ် ဣမောအ်ကို သုံးခြင်း
တို့သည် မှန်သဒ္ဒါနည်းမကျသော အသုံးအနှုန်းများ
ဖြစ်၍ မူရင်းမြန်မာကျောက်စာမှ မှန်ကျောက်စာကို
ပြန်သည်ဟု ယူဆဘွယ်ရှိ၏။

ထိုသို့ဆိုရာ၌ ရှိသည်-အနက်ထွက်သော နှောမ်-ကို ထည့်သွင်း
ရန်မလို။ ဒဿ-ကို ကတ္တားရှော့မထားဘဲ နှောက်၌ထားခြင်းသည်
မှန်အသုံးအနှုန်းနှင့်မညီကြောင်းကို အထက်၌ ကျွန်ုပ်ပေးပြခဲ့ပြီ။

သို့ဖြစ်၍ ကျန်စစ်သားမင်း၏ ကျောက်စာများတွင် ထင်ရှား
သော မှန်ဘာသာကို ရာဇကုမာရ်သည် ၄-ဘာသာဖြင့် ရေးထိုး

သော မြစေတီကျောက်စာ၌မူမတည်ဘဲ မြန်မာဘာသာကိုမူတည်
သည်ကိုထောက်သော် မြန်မာဘာသာသည်ပုဂံပြည်တွင် အများ
သုံးဘာသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆဘွယ်ရှိ၏။ ထို့ပြင် မြစေတီ မြန်မာ
ကျောက်စာကို အရိမေတ္တယျဘုရားသင် အဖူးရစေဟု အဆုံး
သတ်ရာ၌ အဖူးရစေသည် မဖူးရစေဟု ဆိုလိုသောအရပ်သုံး
စကားဖြစ်တန်ရာ၏။ ၁၉၆၂-ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၆-ရက်နေ့၌
ကျင်းပသော မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန အသင်း နှစ်ပတ်လည်
အစည်းအဝေးတွင် ဖတ်ကြား၍ ၁၉၆၃-ခု နိုဝင်ဘာလထုတ်
ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၌ ပုံနှိပ်သောမြန်မာနိုင်ငံ ရှေးခေတ်ဘာသာပြန်
သမိုင်း အချုပ်ဟူသော စာစောင်တွင် မင်းသုဝဏ်ကဏ္ဍိသို့ဆို၏။

ပါဌ်လျှောက် ပြန် နည်း အ တွက် သာ ဓ က ထုတ်
ဆောင်ဖော်ပြလိုသော ကျောက်စာမှာ ကျန်စစ်သားမင်း၏
သားတော်ရာဇကုမာရ်သည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၁၁၂-ခုတွင်
ရေးထိုးသည့်ပါဌ်၊ မွန်၊ ပျူ၊ မြန်မာလေးဘာသာကျောက်
စာ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းတရပ်တည်းကို လေးဘာသာနှင့်
ဖော်ထားချက်ဖြစ်သဖြင့် ဘာသာတခုကိုမူတည်၍ ကျန်သုံး
ဘာသာဖြင့်ပါဌ်လျှောက်ပြန်သည်ဟုယူဆရန်ရှိသည်။ လေး
မျိုးကို တိုက်ဆိုင် ကြည့်ကြသော ဆရာတို့ကား မြန်မာ
ဘာသာကိုမူရင်းဟုယူဆလိုကြသည်။ မြန်မာမူကိုမူမွန်ပါဌ်၊
ပျူတို့ဖြင့် ပြန်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဘာသာလေးမျိုးကို တိုက်ဆိုင်ကြည့်ကြသော ဆရာတို့တွင်
မင်းသုဝဏ်လည်းပါဝင်သည်ဟု ယူဆမိ၏။